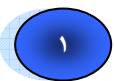

حسابرسی زیست محیطی در دیوان محاسبات کشور

سلام بر شما

حسابرسی زیست محیطی

۱ - مقدمه:

امروزه بحث محیط زیست در دنیا از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است و علت این اهمیت هم بخاطر تبعات و مشکلات زیست محیطی است که گریبانگیر جوامع بشری شده و متأسفانه بعضاً این مشکلات به بحرانهای زیست محیطی نیز تبدیل شده است.

باید توجه داشت که واژه امنیت برای بسیاری از انسانها صرفاً، با وجود آرامش اجتماعی و فقدان جنگ و سرقه، مترادف است در حالیکه این مقوله ابعاد گسترده تری داشته بنحویکه یکی از مهمترین مولفه های آن «سلامت محیط زیست» می باشد بنابراین فقدان «امنیت زیست محیطی» تبعات مخربتری برای جوامع بشری در پی دارد. و حسابرسی زیست محیطی، می تواند با جمع آوری و ارزیابی شواهد درباره اطلاعات زیست محیطی و تعیین و گزارش درجه انطباق بین این اطلاعات و معیارهای از پیش تعیین به حصول اطمینان از اتخاذ فرایندها و خط مشی های مناسب و کافی و اجرای آنها به منظور دستیابی به توسعه پایدار کمک نماید.

۲ - معرفی دیوان محاسبات کشور:

بلاحظه اهمیت ویژه دیوان محاسبات در کشور ما، به جایگاه آن در برخی از اصول قانون اساسی اشاره شده است، دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی بوده و سازمان اداره امور آن در تهران و مراکز استانهای کشور تعیین شده است رئیس دیوان محاسبات کشور پس از افتتاح هر دوره قانونگذاری با تصویب نمایندگان ملت انتخاب می شود.

طبق قانون، هدف دیوان محاسبات کشور، اعمال کنترل و نظارت مستمر مالی بمنظور پاسداری از بیت المال از طریق کنترل عملیات و فعالیتهای مالی کلیه وزارتخانه ها، موسسات و شرکتهای دولتی، بررسی و حسابرسی وجوه مصرف شده، درآمدها و تهیه و تدوین گزارش تفریغ بودجه می باشد.

۳ - نگاه ویژه به محیط زیست و حسابرسی زیست محیطی:

محیط زیست، بستر زندگی انسان و فعالیتهای اجتماعی و اقتصادی اوست لذا در بسیاری از کشورها به موضوع «حفظ محیط زیست» در قوانین و مقررات توجه شده، در کشور ما هم طبق اصل ۵۰ قانون

اساسی:

« حفاظت از محیط زیست که نسل امروز و نسل های بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند وظیفه ای عمومی تلقی می گردد از این رو فعالیتهای اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند ممنوع است.»

بنابراین طبق قانون اساسی، در کشور ما حفاظت از محیط زیست یک تکلیف قانونی و همگانی است، لیکن برخی از دستگاههای اجرایی از جمله سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان جنگل ها و مراتع بلحاظ سازمانی، وظیفه حفاظت از محیط زیست را بعهدده دارند که تکالیف خاصی متوجه آنها می باشد.

دیوان محاسبات کشور ما هم به تبعیت از قانون اساسی و قانون تشکیل خود، توجه به محیط زیست و حسابرسی آن را در دستور کار اکید خود قرار داده است. بر این اساس، دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران، با تلاش مجدانه جناب آقای دکتر رحمانی فضلی رئیس کل محترم، به عضویت کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای درآمد.

خوشبختانه در دوره جدید، همواره تاکید خاصی روی حسابرسی زیست محیطی شده و با تدابیر بعمل آمده، حسابرس کلی ویژه و مستقل در خصوص محیط زیست ایجاد گردید و توسعه آن نیز در دستور کار قرار دارد

این موسسه عالی محاسباتی، تلاش دارد با استفاده از حسابرسی زیست محیطی فرصتهای لازم را برای کمک به دولت جهت پیشگیری و اصلاح تبعات ناشی از مشکلات زیست محیطی فراهم نماید.

۴-صلاحیت دیوان محاسبات کشور برای انجام حسابرسی زیست محیطی:

در اسناد بالادستی کشور ما از جمله قانون اساسی، حفاظت از محیط زیست وظیفه ای همگانی تلقی شده و هرگونه فعالیتی که با آلودگی محیط زیست ملازمه پیدا کند، ممنوع است. همچنین در سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی نیز بر بهره مندی جامعه ایرانی از محیط زیست مطلوب تاکید شده است. منبعث از اسناد بالادستی در قوانین عادی نیز قانونگذار تکالیفی را برای حفاظت از محیط زیست وضع نموده است.

بر اساس قانون دیوان محاسبات کشور جمهوری اسلامی ایران، هر واحد اجرایی که طبق قانون اساسی، مالکیت عمومی بر آنها مترتب بشود مشمول رسیدگی های دیوان محاسبات می باشد لذا بر این اساس منابع طبیعی و ثروتهای عمومی، معادن، دریاها، دریاچه ها، رودخانه ها، جنگلها و بیشه های طبیعی و... (وظیفه بهره برداری، حفظ و نگهداری هر یک از این ثروتهای خدادادی بعهدده دستگاههای

مسئول است) هر یک طبق قانون دیوان محاسبات کشور مشمول رسیدگی بوده و حسابرسی نحوه بهره برداری و حسابرسی مسئولیت نگهداری و صیانت از آنها در صلاحیت و اختیار دیوان محاسبات کشور می باشد.

به عبارت دیگر، با تعریف موسع از بیت المال، حوزه مأموریت دیوان محاسبات کشور در پاسداری از بیت المال، گستره وسیعی از منابع طبیعی و ثروتهای عمومی را شامل می شود که این مهم منشاء صلاحیت قانونی انجام حسابرسی زیست محیطی توسط دیوان محاسبات کشور است.

۵-اهداف دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران از انجام حسابرسی زیست محیطی:

دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران همانند سایر نهادهای عالی محاسباتی جهان، اهداف مشترک زیر را در حسابرسی زیست محیطی دنبال می نماید:

دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران اهداف مشترکی را همانند سایر نهادهای عالی محاسباتی جهان، در **حسابرسی زیست محیطی** دنبال می نماید که این اهداف عبارتند از:

۱. حصول اطمینان از مراعات الزامات قانونی زیست محیطی مصوب مجلس و دولت و ارتقای آن،
۲. حصول اطمینان از ارزیابی های زیست محیطی اجرای پروژه ها و طرحهای عمرانی
۳. ارزیابی عملکرد و اثربخشی برنامه های زیست محیطی از قبیل کنترل آلودگی ، آب، خاک، هوا، مدیریت پسماندها، برنامه های حفظ و نگهداری منابع طبیعی (درختان، نباتات، حیات وحش) و ...
۴. حسابرسی همسویی و میزان مطابقت خط مشی ها و اقدامات زیست محیطی دولت با تعهدات بین المللی زیست محیطی (شامل ۱۸ کنوانسیون و چندین پروتکل زیست محیطی مصوب مجلس که در حکم قانون است)
۵. ارزیابی استقرار سیستم های مدیریت زیست محیطی از طریق حسابرسی این سیستم ها در موسسات ، سازمانها و شرکتهای دولتی.
۶. حصول اطمینان از اتخاذ فرایندها و خط مشی های مناسب و کافی و اجرای آنها به منظور دستیابی به توسعه پایدار

۶- نحوه انجام حسابرسی زیست محیطی دیوان محاسبات جمهوری اسلامی

ایران:

دیوان محاسبات کشور در حال گذر از رویکردهای سنتی صرف (حسابرسی رعایت و حسابرسی مالی) به سوی حسابرسی عملکرد بوده و در حسابرسی عملکرد، رسیدگی های خود را به سمت حسابرسی زیست محیطی نیز معطوف نموده که در حال نهادینه نمودن آن است. حسابرسی زیست محیطی دیوان محاسبات کشور در حال حاضر در انواع زیر انجام می شود و رویکرد غالب آن حسابرسی عملکرد می باشد:

در حوزه حسابرسی زیست محیطی و در حصول به اهداف فوق الاشاره بر اساس **رهنمود بین**

المللی مصوب شماره ۵۱۱۰ ایتنوسای (کارگروه حسابرسی زیست محیطی ایتنوسای)

حسابرسی های زیست محیطی خود را به طرق زیر انجام می دهد:

- ۱- حسابرسی رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی
- ۲- حسابرسی عملکرد زیست محیطی: حسابرسی عملکرد موضوعات و مسائل زیست محیطی و پروژه ها و طرحهای تملک با بررسی قوانین و ملاحظات زیست محیطی مربوط
- ۳- حسابرسی زیست محیطی با رویکرد توأمان به حسابرسی رعایت و حسابرسی عملکرد
- ۴- حسابرسی مالی (بعثت فقدان استانداردهای مدوّن حسابداری زیست محیطی و در نتیجه عدم استقرار حسابداری زیست محیطی در کشور ما، در حال حاضر «حسابرسی مالی زیست محیطی» بطور کامل انجام نمی شود)

۷- وضعیت حسابرسی زیست محیطی ایران در پشتیبانی توسعه پایدار

کشور:

نتایج حسابرسی فرآیند تدوین راهبردهای توسعه پایدار حاکی است «شورای عالی محیط زیست»، به ریاست رئیس جمهور، مأموریت تدوین و ساماندهی مجموعه راهبردهای ملی توسعه پایدار را به «کمیته ملی توسعه پایدار» واگذار نموده و این کمیته از سال ۱۳۸۴ راهبردهای ملی توسعه پایدار را در بخش های مختلف و براساس نگرش توسعه پایدار و دستور کار ۲۱ تدوین و تصویب نموده است. کمیته مزبور با عضویت نمایندگان دستگاههای اجرایی ذیربط با ریاست معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست تشکیل می شود و مأموریت هم آهنگ سازی برنامه های توسعه اقتصادی و

اجتماعی کشور با راهبردهای ملی توسعه پایدار و اهداف حفاظت از محیط زیست و دستاوردهای اجلاس زمین (ریو-۱۹۹۲) را نیز بر عهده دارد.

جمهوری اسلامی ایران بعنوان عضو فعال جامعه جهانی و سازمان ملل متحد، پس از اجلاس ریو در سال ۱۹۹۲ و اجلاس جهانی ژوهانسبورگ در سال ۲۰۰۲، تعهدات و الزامات توسعه پایدار را در کانون توجه قرار داده و اقدامات مفیدی نیز در این راستا معمول داشته است. نهاد عالی محاسبات کشورمان به نقش و ظرفیت حسابرسی زیست محیطی در پیگیری عمل به تعهدات یادشده و اثرگذاری این رویکرد حسابرسی در تسهیل فرآیند تدوین، اجرا و بهبود اثربخشی استراتژی های توسعه پایدار باور دارد و در سالهای اخیر حسابرسی های زیست محیطی را با هدف تسهیل توسعه پایدار کشور انجام داده است.

۸- حسابرسی معاهدات بین المللی :

به استناد قانون اساسی، عهدنامه ها، مقاوله نامه ها، قراردادهای موافقتنامه ها بین المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد لذا معاهدات بین المللی زمانی در کشور اعتبار می یابند که به تصویب مجلس رسیده باشد. مضافاً اینکه قانون مدنی کشور، در مورد عهد بین المللی پیش بینی نموده «مقررات عهدی که بر طبق قانون اساسی بین دولت و سایر دول منعقد شده باشد در حکم قانون است» بنابراین می تواند مورد استناد قرار گیرد و در صورت خلاء در قوانین داخلی در مورد مسائل زیست محیطی به کار گرفته شود.

در حال حاضر ۱۸ کنوانسیون و پروتکل زیست محیطی با تصویب مجلس شورای اسلامی، مورد پذیرش جمهوری اسلامی قرار گرفته است و همه این کنوانسیونها در حکم قانون بوده و به تبع، لازم الاجرا هستند و موجب گسترش قلمرو اختیارات قانونی در کلیه عرصه های زیست محیطی می گردند.

برخی از مهمترین معاهدات زیست محیطی مورد توافق جمهوری اسلامی ایران که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده اند، عبارتند از کنوانسیون حفاظت از محیط زیست دریای خزر (کنوانسیون تهران) پروتکل کیوتو (مربوط به کنترل گازهای گلخانه ای) کنوانسیون تنوع زیستی؛ کنوانسیون بین المللی آمادگی؛ همکاری در برابر آلودگی نفتی، کنوانسیون رامسر مربوط به تالابهای بین المللی، کنوانسیون وین جهت حفاظت از لایه ازن؛ کنوانسیون سازمان ملل متحد برای بیابان زدایی؛

شایان ذکر است دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران، تمهیدات اجرای حسابرسی های مشترک را با برخی کشورهای همسایه در آینده نزدیک در دستور کار قرار دارد که اهم آنها عبارتند از: بررسی آلودگی های حوزه دریای خزر، حوزه دریای عمان و خلیج فارس و ریز گرد و غبارهای منطقه ای

۹- کارهای انجام شده:

عملکرد سازمان حفاظت محیط زیست کشور، دارای دو رویکرد اجرایی و نظارتی است به تبع این موضوع، کارهایی نیز که انجام شده ناظر بر این دو رویکرد می باشد:

برخی از مهمترین کارهای انجام شده :

۱. آسیب شناسی و حسابرسی ارزیابی زیست محیطی پروژه های بزرگ در سراسر کشور
۲. آسیب شناسی و حسابرسی آلودگی دریای خزر
۳. بررسی پروژه های مورد اجرا در طرحهای راهسازی، از بعد رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی
۴. بررسی احداث سد منگل بر روی رودخانه هراز
۵. بررسی احداث اسکله بندری کاسپین
۶. پروژه ذخیره سازی گاز در منطقه حفاظت شده کویر
۷. گزارش الحاق جزایر حفاظت شده فارور (جزایر بزرگ و کوچک) و هندورابی به منطقه آزاد کیش
۸. تهیه گزارش حسابرسی عملکرد ایجاد پارک طبیعت تهران
۹. بررسی و حفاظت زیست بوم های خشکی و آبهای داخلی
۱۰. احیای زیست بومها و زیستگاههای خسارت دیده
۱۱. ایجاد سیستم فراگیر پایش محیط زیست
۱۲. حفاظت از تنوع زیستی کشور
۱۳. بررسی و حفاظت محیط زیست انسانی
۱۴. طرح ارزش اقتصادی منابع طبیعی
۱۵. ایجاد موزه تاریخ طبیعی
۱۶. تامین تجهیزات و ماشین آلات
۱۷. تجهیز و ساماندهی محیط زیست کشور
۱۸. بررسی و حفاظت محیط زیست دریایی
۱۹. طرح جامع کاهش آلودگی هوای تهران
۲۰. طرح مدیریت پسماندها
۲۱. آسیب شناسی طرح های تملک داراییهای سرمایه ای سازمان حفاظت محیط زیست

- ۲۲. بررسی وضعیت فروش پارک پردیسان
- ۲۳. حسابرسی زیست محیطی نشت نفت خط لوله آغاچاری
- ۲۴. بررسی ارزیابی زیست محیطی ساخت جاده جنگل ابر
- ۲۵. طرح انتقال آب از دریای خزر به شهرهای مرکزی کشور
- ۲۶. ایجاد آلودگی دریایی و تهدید اکوسیستم جنگل حرا
- ۲۷. ارزیابی زیست محیطی احداث پالایشگاه نفت مازندران

۱۰ - برنامه در دست رسیدگی و اقدام در سال ۱۳۹۰:

- ۱- حسابرسی جلوگیری از آلودگی هوا در هشت کلان شهر کشور
- ۲- حصول اطمینان از کاهش عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی در سراسر کشور
- ۳- حسابرسی پارکهای ملی الف: دریاچه ارومیه (استانهای آذربایجان غربی و شرقی)، ب: پارک ملی گلستان (استانهای گلستان، خراسان و سمنان)، ج: پارک ملی تنگ صیاد، (چهارمحال و بختیاری) د: پارک ملی خجیر (استان تهران) ه: پارک ملی بمو (فارس)
- ۴- حسابرسی رعایت استانداردهای زیست محیطی در خودروهای تولید داخل و خودروهای وارداتی در سراسر کشور
- ۵- حسابرسی منابع آلوده کننده رودخانه های شمالی (استانهای گیلان، مازندران، گلستان)
- ۶- حسابرسی MEAS (توافقنامه های زیست محیطی چند جانبه)

برنامه آینده ما:

اولویتهای سال آینده

الف: تالیف و تدوین کتابها

برای برطرف نمودن خلاء فنی در خصوص حسابرسی زیست محیطی و آشنایی با این نوع حسابرسی تدوین کتب ذیل ضروری است. بررسی های مقدماتی در خصوص تالیف کتب ذیل آغاز شده و عزم بر این است که دو تا از کتابهای ذیل طی شش ماهه اول سال آینده آماده شود.

۱- کلیات و مفاهیم حسابرسی زیست محیطی

۲- حسابرسی زیست محیطی توافق نامه های زیست محیطی چند جانبه

۳- حسابرسی رودخانه ها

ب: تهیه چارچوب های گزارشگری:

با توجه به برنامه پیشنهادی لازم است به منظور یکسان سازی گزارشات تهیه شده و سهولت کار حسابرسان ذی مدخل، چارچوبهای گزارشگری ذیل (تدوین آن توام با جلسات کارشناسی و تعامل با کارشناسان سازمان حفاظت محیط زیست می باشد) که در حوزه حسابرسی زیست محیطی این معاونت تهیه و یا تکمیل می شود در اختیار حسابرسان محترم دیوان محاسبات استانها و بعضاً مرکز قرار گیرد:

۱. تهیه چارچوب گزارشگری حسابرسی مقابله با ریزگردها
۲. تهیه چارچوب گزارشگری حسابرسی زیست محیطی مدیریت سواحل
۳. تهیه چارچوب گزارشگری حسابرسی وضعیت تالابهای کشور
۴. بازنگری و اصلاح و تکمیل چارچوب گزارشگری حسابرسی جلوگیری از آلودگی هوای کلان شهرها
۵. بازنگری و اصلاح و تکمیل چارچوب گزارشگری حسابرسی زیست محیطی پارکهای ملی
۶. بازنگری و اصلاح و تکمیل چارچوب گزارشگری حسابرسی رودخانه ها
۷. بازنگری و اصلاح و تکمیل چارچوب گزارشگری حصول اطمینان از کاهش عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی
۸. بازنگری و اصلاح و تکمیل چارچوب گزارشگری حسابرسی رعایت استانداردهای زیست محیطی در خودروهای تولید داخل و خودروهای وارداتی
۹. بازنگری و اصلاح و تکمیل چارچوب گزارشگری حسابرسی طرح حفاظت از تنوع زیستی کشور
۱۰. بازنگری و اصلاح و تکمیل چارچوب گزارشگری حسابرسی احیاء زیست بوم ها و زیستگاههای خسارت دیده

ج: تهیه پیش نویس دستور العمل ها

با عنایت به اینکه چارچوب های گزارشگری پایه اصلی برای تهیه دستورالعملهای حسابرسی هستند چارچوبهای زیر توسط هیات حسابرسی زیست محیطی تهیه و به دیوان محاسبات استانها ارسال شده تا بر اساس آن گزارشهای ذیربط تهیه و در تعامل با استانها و در مطالعات میدانی اشکالات مشخص و نسبت به تهیه رهنمودهای اجرایی اقدام گردد. با عنایت به اینکه تقریباً ۵۰٪ از پیشرفت کار انجام شده، پس از تدوین نهایی پیش نویس دستورالعمل های زیر برای تصویب نهایی به مرکز آموزش و برنامه ریزی ارسال خواهد شد.

- ۱- **حسابرسی جلوگیری از آلودگی هوای کلان شهرها**
- ۲- **حسابرسی زیست محیطی پارکهای ملی**
- ۳- **حسابرسی رودخانه ها**
- ۴- **حصول اطمینان از کاهش عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی**

د: تهیه مقالات حسابرسی زیست محیطی

همانگونه که گفته شد کشورهای عضو WGEA (کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای و آسوسای) موظف هستند حسابرسی های زیست محیطی را بطور فعال انجام داده و در فعالیتهای و برنامه های کارگروه حضور موثر و فعال داشته باشند. در حال حاضر در سایتهای کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای و آسوسای گزارشات زیست محیطی که مبتنی بر حسابرسی و رسیدگی است از کشورهای فعال در این عرصه قرار داده شده که دیوان محاسبات کشور هم باید در این زمینه فعال شود. لذا در نظر است که برخی از گزارشات مبتنی بر حسابرسی (حداقل سه گزارش) طی سال با پردازش لازم در قالب مقاله های استاندارد (مبتنی بر اهداف، معیارها، یافته ها و توصیه های حسابرسی است) از طریق روابط عمومی و امور بین الملل برای درج در سایتهای کارگروههای حسابرسی زیست محیطی ارسال شود.

ه: تهیه گزارشات حسابرسی زیست محیطی در سال ۱۳۹۲

با عنایت به اینکه **مقوله محیط زیست در جهان به سه حوزه انسانی، طبیعی و دریایی**

تقسیم می شود به تبع حسابرسی های زیست محیطی نیز باید در این سه حوزه انجام تا هیچ حوزه زیست محیطی از رسیدگی ها مغفول نماند. در تهیه گزارشات همواره اهداف مشترکی (اهداف صدرا اشاره) که نهادهای عالی محاسباتی جهان، در **حسابرسی زیست محیطی** دنبال می کنند مد نظر خواهد بود و سعی بر این شده که لااقل برای رصد پنج هدف در ارتباط با مسائل مبتلابه کشور گزارش پیش بینی شود. مضافاً اینکه برای اثربخشی نتایج گزارش ها، هر موضوع زیست محیطی طی یک پروسه سه ساله بطور مستمر رسیدگی و رصد خواهد شد.

الف: حوزه محیط زیست انسانی:

۱. حسابرسی های زیست محیطی رودخانه های سراسر کشور با رویکرد آسیب شناسی (در هر استان دارای موضوعیت ۳ رودخانه مهم)
۲. حسابرسی نحوه جلوگیری از آلودگی هوا توسط دستگاههای ذیربط بخصوص در هشت کلانشهر آلوده کشور .
۳. حسابرسی خوداظهاری آلودگی و تخریب زیست محیطی و ارتقاء مشخصات فنی، ضوابط و استانداردهای زیست محیطی در سراسر کشور جهت حصول اطمینان از ارزیابی های زیست محیطی اجرای پروژه ها ، طرحهای عمرانی
۴. حسابرسی ارزیابی زیست محیطی طرحها و پروژه های بزرگ (حسابرسی ارزیابی پیوست طرحها)
۵. حسابرسی مقابله با ریزگرد و غبارها

ب: حوزه محیط زیست طبیعی

- ۱- حسابرسی طرح حفاظت از تنوع زیستی کشور
- ۲- حسابرسی پارکهای ملی (۱۰ پارک ملی کشور)
- ۳- حسابرسی طرح احیاء زیست بوم ها و زیستگاههای خسارت دیده

ج: حوزه محیط زیست دریایی

- ۱- حسابرسی زیست محیطی مدیریت سواحل (فعالاً سواحل شمال کشور بصورت پایلوت)
- ۲- حسابرسی وضعیت تالابهای کشور (۳ تالاب مهم بین المللی کشور)
- ۳- حسابرسی همسویی اقدامات زیست محیطی دولت با تعهدات بین المللی (رسیدگی و حسابرسی یکی از کنوانسیون های بین المللی زیست محیطی که جمهوری اسلامی ایران به عضویت آن درآمده و طبق قانون اساسی متعهد به انجام آن است)